

DIALOGUS III.

De

Numis, qui FELICITATEM Regiminis, ejusque
jam firmatæ SECURITATEM, aut SPEM firmandæ
depingunt.

TULLIUS.

I. **Q**uemadmodum Numi tui obvii plerumque sunt, atque vulgares, cujusmodi ii fere censentur, qui præter usitatissimas Dearum aut Semidearum figuras peculiare nihil, vel imagine, vel inscriptione præ se ferunt: ita *Felicitatis*, *Securitatis*, ac *Spei* centum fere typi sese tuis in numis ostendunt. Ex his porro ego nonnullum feci delectum, cum Symbolorum, tum lemmatum causa, nonnihil saltem variorum, ac proinde octies tibi *Felicitatem* depinxi, bis deinde *Securitatem*, ac toties postea *Spem*, ita Tabulam primam hanc complens. Ubi præ omnibus, velim, diligenter advertas, *Felicitatem* duntaxat Reipublicæ, felici a Principum Regimine ortam, in hujus, uti Tabulæ, ita & Dialogi Argumentum a me esse adsumtam: *Securitatem* quoque non aliam, quam quæ firmitas esset hujus mox dictæ *Felicitatis*: denique & illam solum *spem*, qua hæc *Felicitas* vel afferenda, dum adhuc abesset, vel cum adesset quidem, sed solita nondum, firmanda propediem optabatur. Sunt porro alii Numi, *Felicitatis*, *Securitatis*, *Speique* lemmate illustres, ubi tamen harum beatitudinum radices longe diversæ sunt, nimirum Religio Principum, Virtus eorum bellica, atque *Victoriæ*, Liberalitas in subditos, Augustarum item *Fœcunditas* &c. cujusmodi *Felicitatis* fontes cum alterius ordinis sint, præsentis instituti nostri non credidi, numos, qui illuc respiciunt, in hanc scenam inducere. Dum interim vel ex paupere Arcula tua tute ipse tamen conspicias, toties *Felicitatem* numis esse excusam, atque recusam: liquido id habe testimonio, Sacro illi Romæ Senatui nihil æque cordi aliquando fuisse, quam Reipublicæ Florem & Incolumitatem: BEATITVDO enim TEMPORVM LAETITIA POPVLORVM, teste *Cassiodoro*. Neque eum curis aliquando fuisse potioribus, quam ut Principes suos sui in hac parte officii, procurandæ nimirum Civium Salutis, undique demum & undique commoneret.

Cassiod.
Variar. L.
10. c. 20.

Quare

Quare nec apud unum fere Principem hanc utilissimam lectionem prætermisit. Sed & ipsi quoque Imperatores ante omnia solliciti fuisse videntur, ut *Felicitas* suorum *Temporum* non uno laudum monumentorumque genere apud posteros vulgaretur. Nam *FELICITAS TEMPORVM* ad *IMPERATORIS LAVDEM* pertinet: prout olim jam *Servius* Commendatione sua ad *Virgilianum* illud: *Redeunt Saturnia Regna*: recte adnotaverat. Unde non solus *Symmachus* maxime variis in locis, sed & alii scriptores æque graves, cum suas quandoque ad Augustos epistolas darent, *TEMPORVM* sub eis *FELICITATEM*, *LAVDEM*, *GLORIAM*, *FAMAM*, *AEQVITATEM*, *BONITATEM*, creberrima vel gratulatione, vel adulatione, jactitarunt. Jam porro tuos ad Numos accedamus. *PUB.* Obsecro te, quoniam iidem planiores cæteris videntur, nihilque præter jam superiore Dialogo a te illustrata præ se ferre, mihi vices concede, utque ordine eos recenseam indulge. Sic discipuli tui, ab ore alias tuo unice pendentis, nonnullum periculum facies. *TULL.* Sino perlubenter: fare, age.

PUB. *Felicitas* atque *Fortuna*, quarum hæc vocari in vota omnium propemodum ore consuevit, illa votis jam beatos homines damnat, Matris ac Filiaë sese inter rationem habere videntur, ac proinde paribus prope imaginibus, & symbolis comparent. Par de utraque est vatis illius querela, exclamantis:

O FORTVNA, quam variabilis!
O nulla longi temporis FELICITAS!

Interim *Fortunæ* in manu *temonem* quidem sæpius videmus, sæpe tamen etiam *Gubernaculum*, quod *Felicitas* secum fert: ambo vero non multum imparis officii sunt, dum alter quidem curram, alterum vero navigia gubernat. *Cornucopiæ* *Dearum* utraque a se vix unquam dimittit. Sed misso hic *Fortunæ* nomine, *Felicitatis* typum primum apud me conspicio in Denario argenteo *Antonini Pii*, certe optimi Principis: quo gubernante mihi Roma, & Respublica, si unquam, felix fuisse videtur, si quam felicitatem fides non vera permittat. *Adversa* Numi circa Caput laureatum ita habet: ANTONINVS AVGVSTVS. PIVS. In *Aversa* foemina veste adstans talari, ad pedes *Orbem* habet, cui dextra extenta *Gubernaculum* velut imponit, lævo brachio refertum *Copiæ* cornu hilariter deferens. Lemmatis loco residui *Antonini* tituli circumstant in hunc modum. TRI.bunitia. PO. restate. XXI.un. COS.ul. IIII.tum. Certe *For-*

tunam æque, ac Felicitatem, hic depictam existimare liceat: quæ imago, licet maxime obvia sit, rei tamen Numariæ veteris penitus rudem, quod lemme careat, multum animi dubium relinquere possit. Gnaviter vero hæc eadem Felicitatem non quamlibet, sed beati regiminis, non privatam, sed publicam indicat Orbe, & Clavo: quam numus hic gratulari videtur Imperatori, ut feliciter procuratam: Reipublicæ vero cum amplissima dulcissimorum quorumque fructuum, quibus Copiæ cornu oppletum est, ubertate actu provenientem.

III.

Tab. I.
Num. X.
& XI.

Qui sequuntur in Tabula tua apud me argentei duo numuli, unius ejusdemque sunt imperatoris *Vespasiani*, boni non minus Principis. Utriusque *Adversa* ejusdem est capite laureato, cum epigraphe: IMP.erator. CAES.ar. VESPASIANVS AVG.ustus. In *Aversa* utrobique sedet fœmina. ast in priore ad fœmur nuda, corpore reliquo vestita. Nimirum nuditas beatitudinem denotat, & immortalitatem: Dii siquidem injuriæ omnis, labisque expertes, vestibis neque pudoris, neque decoris, nec infirmitatis & periculi, sive molestiæ indigent causa: præterquam quod pectus apertum insuper Deos cum propitio: nobis & faventes, tum nostri penitus conscios designet. Dextra extenta hæc Dea bacillum gestat, in quo Sceptrum intueor, Potestatis, ut arbitror, Supremæ notam: simili certe Duces in acie imperantes utuntur. Læva, quam se pone reclinat, (aduceum sustinet, qualem Mercurio tribuunt, repetitum hic forte, ni lævo penitus Appolline coniiciam, summi Imperii indicem. Quid namque vetet, in virga Sceptrum Potestatemque intueri, in anguibus porro implexis Prudentiam una & providentiam Principis agnoscere? Quamquam alias non me lateat, Caduceum Pacis symbolum esse. Circumstant residua *Vespasiani* elogia: COS.ul. ITER.um. TR.ibunit. POT.estate. Quæ in alterius Numi *Aversa* assidet Fœmina, veste talari est tota: dextra autem protensa aut lauri, vel oleæ ramusculum gestat, sinistra denuo Caduceum. Hunc, sive lauro, sive olivæ sociatum, quamvis etiam Pacis esse symbolum dixerò, neque sic tamen a typo publicæ *Felicitatis* exerrabo. Pace enim, ut artes, ita florent & leges, atque Fruges abundant, omnium proinde est votum: *Pacem te poseimus*. Plena enim plerumque in Pace Felicitas. *Vespasiani* interim docet historia, pacatissimum hunc Principem, excisa Judæorum fece, de qua Domini mortem per se, atque filium *Titum* est ultus, splendidissimum Paci Templum condidisse. Anne mirum, si ejus in numis Pax ipsa locum Felicitatis subierit? Posteriorem vero hunc numum esse priori, liquidum reddit, quod circum legitur: TRI.bun. POT.esti. II.dun. COS.ul. III.tium. P.ater. P.atrix. Non

Non paulo autem felicius Caduceum gestasse jam supra laudatus IV.
Antoninus Pius censendus est, cujus est rursus æris apud me medii nu- Tab. I.
 mus hic consequens. Ejus enim Caput radiatum gestat in *Antica*, hosque Num. XII.
 titulos: ANTONINVS AVGVSTVS PIVS. Retro stat fœmina in stola
 & pallio, caduceum dextra, sinistra hastam gerens. Penes Auctoritas
 Senatus innuitur per literas: S. C. per orbem lego: TRIB.un. POT.est.
 COS.ul. IIII. In hasta, quæ Sceptri loco veteribus erat, maxime apud
 Deos, Imperium intelligo, Diis quidem immortalibus in orbem univer-
 sum natura proprium, Principibus vero, providentia Deorum, quadam
 sui parte, atque vicaria potestate concessum. Sive deinde in Caduceo
 Felicitatem, sive Pacem intelligam, omnia in Rempublicam per univer-
 si imperii sui tempora cumulate, confertaque mensura contulit *Pius Anto-*
ninus, quodque mirere, ad omnium fere Principum invidiam togatus
 prope semper: vix enim bella gessit, nisi subito compescendus esset per
 duces vicinus inquietus, atque ad officium redigi debuerit. Alias vero,
 & quæ reipublicæ suæ ingruere poterant arma, & quæ exteris gentes
 sese inter colliserant, non semel sola sua Authoritate, vitæque, ac famæ
 gravitate composuit.

Ad *Titum* jam redeundum, Principem Romæ tam felicem, ut amor v.
 & deliciae Generis humani pervulgato invidendoque summæ Felicitatis elo-
 gio, appellaretur: sub quo proinde merito, Urbs illa æterna, præcinen-
 te sibi *Marone*, cantare poterat:

Crebrescunt optatæ Auræ, Cursusque secundus.

Virgil.
Æn. III.

Adversa proximi Denarii argentei laureato ejusdem capite superbiens, Tab. I.
 sic illum prædicat: IMP.erator. *Titus*. CAES.ar. VESPAS.ianus. AUG- Num.
 ustus. COS.ul. VIII.num. In *Aversa* affidet fœmina stolata ac palliata, XIII.
 quæ dextra quidem denuo caduceum, lævo autem brachio non simplex
 sed geminatum Copiæ cornu, frugibus largiter refertum, jucunda susti-
 net, & ne incognita nobis esset, hoc lemmate proditur: FELICITATI
 AVGVSTI. Compendium nobis fecissent laborum boni Quirites, si numis
 omnibus congrua symbolis lemmata adjecissent. Sed ipsi ingenio vigen-
 tes, excitare illud in monetæ suæ curiosis spectatoribus, nuda quando-
 que pictura loquente, voluere: ea tamen nobis percommoda lege sibimet
 scripta, ut, quos in pluribus numis sine interprete litera typos ediderunt,
 eosdem in nonnullis saltem, citra erroris periculum, certo tutoque lem-
 mate explicarent. Quo demum fit pacto, ut solitudine, cupidineque
 tanto majori Numi eorum quærantur, spe equidem non vana, fore ali-
 quan-

quando, ut post plura in numis ænigmata, ardue frustraue vestigata, unus tandem numus obtingat, quo in multis similibus Oedipo, ac veluti clave, tuto tandem uti possimus. Interea nullus numus tam reconditus, cujus exponendi periculum excitata ingenia non faciant, congruamque & imaginum, & symbolorum, & literarum rationem tandem inveniunt: verumtamen longe inter se discrepant, erudite, quid videri possit, coniectere, & quid re vera Quirites ipsi, hac vel illa imagine, sive illo aut isto literarum compendio, edicere voluerint, penitus atque verissime assequi. Hic certe tutissimam fidem, opemque, numi ipsi sibi invicem præstant.

VI.

Sed ad *Gordianum* Principem juvenem, atque in paucis præclarum, me progredi tua jam Tabula jubet. Clavum ille Reipublicæ faustissimo certe fidere obtinuit, modo perfidia renatam cum eo Imperii Felicitatem diuturnam esse sustinisset. Hujus numos geminos subjunxisti: quorum primus apud me argenteus quidem est, sed ære nimio subactus. Lego in eo circa Caput juvene & nudum: IMP.er. GORDIANVS PIVS F.clix. AVG.ustus. Retro stat fœmina, cum *Caduceo* hastæ imposito: ante eam a dextris Ara humilis focum habet accensum, cui illa dextra extenta liquorem sacrum patera affundit. *Epigraphe*: SECVLI FELICITAS. De Ara, certa religionis indice, cogitare licet, vel per eam commendari Pietatem Principis, quæ Felicitatis unica & solidissima basis est, ac fundamentum: vel vero hic pro Felicitate aut adepta gratias reddi Diis immortalibus, aut pro conservanda supplices preces offerri. *Seculi* vero, quod idem est ac *Temporis*, *Felicitas* commodum plane huic numo inscripta videtur, si *Gordiani* historiam expendere libeat. Tristissima enim tempora rempublicam a morte *Alexandri Severi* involverant. Lugendum jam erat, hoc ipso tam egregio Principe rempublicam per sicarias manus fuisse spoliata. Sæva insuper fuit *Maximi* Thracis rusticitas, ac tanta, ut eum Senatus hostem decernere debuerit. *Gordianum* deinde Afrum tumultus militum paulo post sustulit. *Balbinum* ac *Pupienum*, domi a Senatu ad imperium adlectos, populi rabies laceravit. In unum ergo *Gordianum* juvenem, Afri illius, ut ferunt, Nepotem, alea fortunæ incubuit: qui mira animi sui, atque indolis compositione ornavit tempora sua, ac sedatis iterum tumultibus, beatoque regimine, Aureum Romæ seculum denuo condidit. Unde non mirum, reductam per eum *Felicitatem* altero quoque numo, apud me æreo medio, esse deprædicatam: cujus *Adversa* par fere numo priori. *Aversa* fœminam signat, cubito sinistro columnæ innixam, dextra protensa *Caduceum* hilariter ostendentem, cum lemmate: FELICITAS PVBLICA. Nempe fessa erat tot malis atque turbinibus, &

Tab. I.
Num.XIVTab. I.
Num.XV.

languēbat respublica : sed novo hoc Principe, in ejus florenti virtute, & Senatus, & Populus, & Miles acquieverat, veluti fulcro sustentata est. Quare hac moneta non solum reducem sibi Felicitatem solito Pacis scepro i, e. Caduceo, sed & firmitatem illius Columnæ quam aptissimo symbolo adumbravit. Fecit autem non longe post *Philippus* Arabs ense sicario, ut Columna hæc rueret ante tempus, & Roma infelix damno suo addisceret illud Poetæ lamentum:

-- -- Quam præcipites labentia casus
 Secla agitant! quantovolvuntur fata tumultu!

TULL. Euge discipule fere supra magistram, Publi lectissime! Mira VII,
 tu mihi memoria es, ubere facundia, judicio pereleganti. Pulcherrime juxta atque dexterrime tot jam hastenus numos, typo *Felicitatis* conspicuos, tum ex Historia, tum e Politicæ præceptis enarrasti, ingenti me sane cum animi mei voluptate tibi ausculante. Prope vices meas implesti, felixque cognitionis tuæ jam non vulgaris in re veteri Numaria periculum fecisti. Parce vero, quod nunc tibi interloquor, dum geminos *Gordiani* junioris numos, *Felicitatem Seculi*, sive *Publicam*, sub ejus amabili Principatu collaudantes exposuisti. Addo ego & tertium *Alexandri Severi*, non quidem in penu tua existentem, neque a me pictum, sed nuper admodum in pererudita *Dissertatione Viennensi de Numis Veterum Monetariorum culpa vitiosis* p. 22. vulgatum. Argenteus ille ac sincerus scribitur, & æris medii pingitur magnitudine, forte tamen eam non æquans. *Adversa* Caput habet *Alexandri* laureatum, addito nomine: IMP. SEV.erus ALEXAND.er. AVG. *Aversa* seu *Fortunam* ipsam, seu *Felicitatem*, sub fœminæ, cum *Cornucopiæ*, ac *Gubernaculo* orbi imposito, stantis imagine sistit: pone stella. Hastenus omnia vulgata: sed *epigraphæ* insolens: sic descripta: PTMRPCOS Hæc quomodo legeres? Quid hic ænigmatis latere suspicaris? *PUB.* Hæreo enim magnopere. *TULL.* Facile tibi patebit, has literas omnes consonantes, conficere vix demum posse lemma aliquod, imagini congruens. Postremæ vero literæ COS, quæ tam sæpe in numis *Consulem* denotant, admonent illico peritum versatumque in numis lectorem, nihil hic, præter *Alexandri* titulos, more plurimis numis solemni, ex *Adversa* residuos describi. Unde situm secundæ ac terciæ literæ, quas sculptor incuria transposuit, levi negotio immutans, clarissime leges, quod alias solet: P.ont. M.ax. TR.ibun. P.ot. COS.ul. Ita Clariss, e S. J. Pater *Ludov Debiel* Dissert. ut supra. *

PUB.

* Hujus Dissertationis verus Author, ut postea comperi, est A. R. P. *Erasm. Frölich*. S. J. cum *Debielius* solum fuerit Promotor in gradu illo Academico quo hæc Dissertatio vulgata est.

VIII. *PUB.* Gratum hoc mihi, quod apte interferuisti, parergon aliis
 Tab. I. quoque in numis, Monetariorum vitio depravatis, ingenium mihi acuet.
 NumXVI Superest porro mihi unus adhuc Felicitatis typus in numo *Titi* jam su-
 pra commendati apud me æreo medio. Capiti ejusdem laureato, in
Adversa conspicuo, cum titulis suis, *Aversa* imaginem reddit *Felicitatis*
 prorsus uberis & abundantis. Nulla hic dea stat, vel assidet, sed om-
 nem aream implet *Caduceus* grandis, medius inter *Cornuacopiæ* utrin-
 que geminata. Pone literæ S. C. omni alia Epigraphe prætermissa.
 Quomodo porro Princeps ille rempublicam non omni felicitate affluere
 fecerit, de quo memorix proditum, suspirasse illum, cum dies quis-
 piam sibi elapsus esset, quo neminem se beneficio affectisse recordaretur,
 ac dixisse: *Amici, diem perdidimus!* *TULL.* Pulchra hæc denuo *Com-*
mentariorum tuorum in tot hastenus numos coronis. Siquidem vero
 defatigandum nunquam ingenium est, viribusque adhuc integris conqui-
 escendum, ne studiorum nos tædium aliquando atque fastidium subeat:
 sine jam, ut meam in stationem denuo succedens, *Securitatis* typos, ac
Spei sequentibus in quatuor numis tecum expendam. *PUB.* Amanti
 nihil difficile. Rapuit sibi dudum animum meum res *Numaria*, & vix
 demum dulcius aliquid præ *Veteris Æris* docta ac erudita cognitione
 existimo. *TULL.* Multum, crede mihi *Optime Publi*, immo plurimum
 interest affectum inter & ingenium. Illius libertas atque facultas a ne-
 mine pendet: fervet ergo, quousque eum excitat objectum. Contra
 vero ingenii, in quo vita est maxima, vires & usus spiritibus egent,
 quibus eget & corpus. Quantum ergo ingenio das, tantum corpori sub-
 trahis: quod si languidum nimia spirituum subtractione feceris, necesse
 est, brevi post ingenium quoque marcescere. Utrique igitur consulens,
 Arcum in tempore remitte, ne nimium intensus, etsi tu nimius tibi nun-
 quam videre, rumpatur, quando minime voles. *PUB.* Pareo monen-
 ti, & ea tibi jam cedo sermonem.

IX. *TULL.* *Felicitati* ergo, de qua tot egregia verba fecisti, nihil
 jam supperaddo, præter monita nonnulla, quæ te non ignorare minime
 Jobert. In- pœnitebit. Primum itaque advertit Doctiss. *Jobertus*, si in numis,
 fruct. VI. quod creberrime fit, de Imperatoribus prædicentur *Felicitas*, *Securitas*,
 p. ni. 165. *Spes*, *Providentia*, *Æquitas*, aliæque *Virtutes*, voxque *Augusti* addatur,
 nullum dubium esse, quin ea *Virtus*, sive *qualitas bona*, de *Principe*,
 tanquam in eo residens, atque resplendens celebretur, sive deinde scri-
 batur v. c. *Felicitas Augusti*, vel *Felicitati Augusti*. Contra vero, cum
 legitur *Augusta*, esse nonnullos *Eruditos*, quorum opinione, quamvis illa
 certo

certo necdum stabilita sit, illo pacto non tam Princeps, quam ipsa Virtus, aut Deitas, tanquam Augusta, i. e. Sancta, commendetur. Qua proinde in sententia v. c. *Felicitas Augusta* non esset præconium Principis, Rempublicam felicem reddentis, sed purum duntaxat nomen Deæ. Idem esset, si scriberetur *Felicitati Augustæ*: nimirum ad mentem *Ovidii* canentis: *Sancta vocant Augusta patres*. Sed licet hic interim sentire, quod libet. Alterum est, quod te moneam ex Ill. *Spanhemio* præter recensita tuis in numis lemmata, in aliis insuper legi FELICITAS ORBIS, sive IMPERII, sive ROMANORUM, & in peculiari *Maxentii* numo: AETERNA FELICITAS AUGUSTI ET IMPERII. Ex eodem disco, Græcas Urbes, si quando *Felicitatem* Imperatoribus gratularentur, scripserit: ΤΥΧΗ ΖΕΒΑΣΤΗ: quod quidem proprie FORTUNA AUGUSTA legendum. Notat insuper Cl. *Liebe*, Græcis in numis, uti in *Cianorum* sub *Severo*, imaginem *Felicitatis*, præter *Cornucopiæ*, & temonem, modium insuper, novum ubertatis symbolum, in capite gestare. Cl. porro *Morellius* advertit, cum imago occurrit fœminæ, temonem Orbi imponentis, sive *Fortunam* illam, sive *Felicitatem* dixerimus, representatam videri *Auream Fortunam Domus Augustæ*, quam Imperatores in cubiculo suo asservabant, & morituri quandoque Successoribus suis transmissere. Tandem prætereundum mihi non est, quod denuo Ill. *Spanhemius* docet: peculiarem omnino esse epigraphen in numo *Mariniane* jam *Divæ*, seu post mortem ejus cuso, quæ *Conjux* erat *Valeriani senioris*. Ibi enim circa imaginem consuetam *Felicitatis*, i. e. fœminæ stantis cum caduceo & *Cornucopiæ*, legitur: FELICITAS DEORUM. Quod quidem lemma Cl. *Harduinus* continuo interpretatus est de *Felicitate Gallieni & Valeriani junioris*, fratrum *Co-Augustorum*, & superstitum filiorum *Marianæ*, quasi ipsi in hoc numo *Dii* dicerentur. At vero Ill. *Spanhemio* non incongruum videtur, si ipsis *Diis* adscribatur *Felicitas*: qui non modo ipsi supremæ *Felicitatis* sunt compotes, sed & omnis inter homines *Felicitatis* Authores. Unde & *Æschylus*, græce quidem, dixit: DEI vero munus est, quod FELICES sunt homines. Superest vero, quod *Rosinus* refert, *Felicitatem* inter *Quirites* eo loco fuisse, ut *Dea* haberetur, *Ædem* acciperet, *Aram* mereretur, & *Sacra* ei congrua fierent. *Ædem* ei *An. Urb. Cond. DCLXVI. Luc. Lucullus* Consul cum *M. Cotta* locavit: idemque teste *Plinio*, *Simulacrum Felicitatis* ab *Archeiflao* *Plasta* *HS. i. e. Sestertium* millibus *LV. depactus* est: cui tamen mors utriusque invidit. Sed etiam e *Dione* discimus, *M. Lepidum* *Magistrum Equitum Felicitati Cesaris* ex *Senatus Consulto* *Templum* construxisse.

Spanhem.
Tom. II.
p. 442.

Id. Tom. I.
p. 147.

Liebe
Goth. N.
p. 286.

Apud eund.
Liebe
p. 442.

Spanhem.
Tom. II.
p. 306.

Sept. Theb.
v. 631.

Rosin. Ant.
tign. Rom.
L. II. c. 15.
col. 382.

Plin. Hist.
L.
XXXV.
Dio L.
XLIV.

X. Nihil vero ejusmodi cultus de *Securitate* reperio : quippe quæ veluti pedissequa duntaxat *Felicitatis*, aliud fere nihil est, quam tranquilla sine metu ejusdem possessio. Meretur tamen ejus in numis imago curatius inspici, quod habitu sane percommode ibi conspiciatur.

Tab. I. Primum tibi eandem depinxi ex ære tuo medio *Neronis*, cujus caput N. XVII. laureatum redhibet *Adversa*, hosque titulos : NERO. CLAUD. ius. CAES. AUG. iustus. GERM. anicus. Pont. M. ax. TR. ibun. P. otest. IMP. erator. P. ater. P. atria. In *Aversa* fœminam videas stolatam, insuper cum pallio, subsellio elevato non insidentem modo, sed & innixam, dextraque caput fulcientem, atque omnino talem,

- - Cui vacuo molles stant pectore curæ.

quod *Virgilius* cecinit. Sinistra hastam tenet : prope eam ara, absque igne, cujus tamen pedi fax ardens quidem, sed neglecta, segniter accubat. Lemma : SECURITAS AUGUSTI. S. C. Nulla certe imago aptior pingendæ *Securitati*, quam fœmina, metu omnino soluta, de nullo jam cogitans labore, commodum sedens, immo reclinis, ac prope dormienti similis. Ara sine foco ardente, forsitan & supplicationes, quas rebus angustiis perpetuo facimus, dum omnia jam e voto succedunt, non necessarias arguit. Fax, quæ alias vigilantia index est, neglecta hic jacens, solutum curis omnibus animus prodit. Nescio vero, quomodo *Neroni*, tyranno tam furenti, adeo *sui securo* esse licuerit. *Semper enim seva præsumit perturbata conscientia*, Comicus ille agebat. Nisi forte primis sub annis, quibus optime præfuit *Nero*, *Matre Agrippina*, *Seneca*que magistro reipublicæ moderantibus, hæc moneta excusa sit. Aut vero posteaquam *Janum* clausit, fatue quidem, ut *Suetonius* ait, tam nullo quippe, quam residuo bello, sibi hoc numo de *Securitate*, armis tantisper silentibus, applaudi volebat.

Sueton. in
Ner. c. 14.

XI. PUB. Non multum impar *Securitatis* simulacrum teneo in numo æreo medio *Vitelli* : cujus *Antica* caput ejus laureatum præ se fert, crassumque, cum titulo : A. ulus. VITELLIUS GERMAN. icus. IMP. erator. AUG. iustus. P. ont. M. ax. TR. ibun. P. otestate. In *Postica* denuo fœmina, pectore nudo, in subsellio reclinis, dextram quidem super caput imponens, cubito sinistro super fulcrum sellæ quiescit. Ante eam Ara ardens, accubante etiam face accensa. Lemma : SECURITAS P. o-puli ROMANI. S. C. Parum, credo, hæc laus ad *Vitellium* attinuit. TULL. Tabulæ huic *Æneæ* consignata non est *Securitas*, quam indig-
gnus

Tab. I.
N. XVIII.

gnus hic Princeps contulit, sed quam, si bene imperare vellet, conferre debuerat Populo Romano. Præterquam enim : quod vel inter quotidianas profusissimas commestationes suas, ubi alias molestæ curæ vino demergi solent, ipse dignitati suæ, quam omnium minime meruit, perpetuo metuens, crudeli ense quamplurimos Senatorum & Equitum, in fidei apud se suspicionem adductos, truculenter sustulerit : insuper imperii sui ab æmulo *Othone* vindicandi, vel contra *Vespasianum* obfirmandi causa, 90. fere militum millia utrinque cæsa numerantur. Ne dicam, hunc maxima ingluvie, uti ciborum, ita sanguinis helluonem dixisse, cum Romam accedens, per strata exercitus *Othoniani* cadavera, nimiopere fœtentia, pertransiret : *Bene hostem occisum olere, melius civem.* Dura est itaque *Cl. Patini* sententia, ubi hunc numum cum aliis pingit *Vitellianis*, in quibus *Ceres*, seu *Liberalitas*, *Æquitas*, ac *Providentia*, *Pax*, atque *Concordia* laudantur : „ Ostendere, inquit, vi-
 „ dentur hi numi, non *Titulorum* minus, quam ciborum avidam fuisse *Patin.*
 „ hanc belluam, nec stultitiæ *Vitelli* minus adulatos esse Romanos, *Imp. p. 104.*
 „ quam gulæ : cum in eum unum sapientissimorum, felicissimorumque *105.*
 „ Principum, uti *Augusti*, elogia congesserint. „ Narrat equidem *Suc-* *Sueton. in*
tonius, infaustum hunc, cum *Flavianos* seu *Flavio Vespasiano* faventes, *Vitell. c.*
 in *capitolium* compulisset, succensoque *Templo Jovis Opt. Max.* oppressisset, *16.*
 non multo post facti pœnitentem, culpamque in alios conferentem, ad-
 vocata concione jurasse, nihil sibi antiquius *QUIETE PUBLICA* fore.
 Hæc vero sub extremum imperii sui tarde nimis & inutiliter acta sunt :
 Sero namque medicina paratur, cum mala per longas invaluere moras.

PUB. Lætiora, quæ in *Tabula tua Securitatem* sequitur, *Spes* adpromittere videtur : de qua jam verba te facturum cum desiderio expecto. *TULL.* Nequit profecto *Spes* unquam nostra adeo concipi læta, ut tristia nulla cogitemus : haud enim, nisi post nubila Phæbum speramus. Recte *Ovidius*

-- -- -- *Credula vitam*
Spes fovet, & melius cras fore, semper ait.

Res denique reddit beatos : hæc vero quoties deest, *Spe* interim *XII.*
 atcunque mulcemur. Arguti veteres in *Spe* fingenda fuere, quam multi *Numorum* tuorum, imagine semper simili, ob oculos ponunt, probe intuenda. Pinxi tibi eundem primum quidem e numo *Æreo* medio *Alexandri Severi*, in quo non penitus irrita fuit. Numi *Adversam Prin-*

Tab. I. cipis hujus Caput lauro illustre exornat, circumque legis : IMP. ALE-
N. XIX. XANDER PIUS AUG. In *Aversa* graditur fœmina juvenis, talari ve-
ste, ac lata, undique amicta, cujus laciniam læva demissa eousque at-
tollit, ut plantam pedis cernere liceat : dextra elata florem, lilio si-
mitem, absque tamen caule, & aspicit læta, atque ostentat. *Lemma*

Tab. I. est : SPES PUBLICA. S. C. E. Numo vero multum rariore *Aelii* Cæsa-
Num. XX. ris æris mediocris secundo loco eam tibi expressi, non solam amplius,
Patin. Imp. sed perbeata comite stipatam. Pinxit hunc numum etiam Cl. *Patinus.*
p. 163. *Antica* quidem circa nudum caput ita inscribitur : *L. Lucius. AELIUS CAE-*
SAR. *Postica* a dextris quidem *Fortunam*, seu *Felicitatem* stantem exhibet,
Deæ habitu, cum Gubernaculo, : ad lævam *Spes* adstat, quæ ve-
stem suam denuo modicum attollens, nudis, sed progredientibus pedibus
est. Ambæ interim confertis in medio palmis, frondem simul gestant
tenellam, recentibus foliis evirescentem *Epigraphen* residui *Aelii* tituli
componunt : TR.ibun. POT.estate. COS.ul. II.dum.

XIII.

Sustinuit *Alexander Severus*, frugi Princeps, Rempublicam *Spe bona*,
turpissimi *Elagabali* vitiiis infandis penitus antea conspurgatam : re ipsa
quoque felicem reddidit, atque pacatam. *Aelus* vero, quem Imp. *Had-*
rianus, e familia sua adoptatum, Cæsarem dixit, plurimum in eo fiducia
ponens, mox Prætorem dixit, & Pannoniis regendis imposuit, bene quidem
cœpit sustinere *Spem*, at subito ludit. „ Nec enim Provinciae, cui præ-
positus erat, defuit, (teste *Spartiano.*) Nam bene gestis rebus, vel
„ potius feliciter, etsi non summi, medii tamen obtinuit Ducis fa-
„ mam. Hic tamen valetudinis adeo miseræ fuit, ut *Adrianum* statim
„ adoptionis pœnituerit. „ Cum porro hic Imperator, astrorum satis
peritus, *Genesis* ejus, perbrevis vitæ præfagam, novisset, sæpe de
Aelio fertur cantasse :

Spartian.
in Aelio.

Ostendent terris hunc tantum fata, neque ultra
Esse sinent.

Posteaquam vero opinione citius obiisset, jocando dixit : *Ego mihi*
Divum adoptavi, non filium, Non ideo tamen reipublicæ *Spes*, atque *For-*
tuna una cum *Aelio* tumulo illatæ sunt, immo convaluisset ex hoc casu
existimandæ, propitiis satis *Antoninum Pium* in demortui *Aelii* locum sub-
rogantibus : sub quo deinde Imperium diu pulcherrime floruit. *PUB.*
Sic fata res miscent humanas, tot malis afflictas, ut divini prope inge-
nii

nii fuerit, qui confinxit, *Pandoræ* fœminæ nobilissimæ, Jovis jussu a Vulcano fabricatæ, in quam deinde Deorum quilibet muneris aliquid contulit, ut omnibus tandem donis excelleret, a Jove irato pixidem dono datam esse, obseratam quidem, cum vero ab *Epimetheo* curiose nimis aperta esset, omne malum e sinu suo profundentem, sola *Spe* melioris ævi in fundo hærente.

TULL. Scite hæc infers, filumque mihi præbes, *Spei* propostam hætenus in numis imaginem morali ex philosophia, atque Mythologia penitus tecum explorandi, præeunte mihi Viro Eruditiss. *Myhardo Reuschio*. Primum itaque *Spes* depingitur juvencula: ea enim in ætate *Spes* laudatur, non res: vegetus præterea juvenum ardor præcæteris ad magna confurgit. *Hilaris* apparet: quia *Spes* condimentum est vitæ, utque *Plinius* ait, *Blanda est sperandi pro se cuique dulcedo*. Vestis longa velatur: plerumque enim sperandum est diu, donec re potiare. *Difficilis* interim hominibus utcumque conceptæ *Spei* mora, inquit *Vellejus*: prout & *Sapiens* ait: *Spes, quæ differtur, affligit animam*. Sed & *laxa* illa est vestis, ventorum ludibriis exposita: quemadmodum ea, quæ speramus, adeo nostra sunt nondum, ut mille obstaculis non pateant. *Tenuis* est insuper, ita, ut membra ipsa quodammodo per eam transpareant, quod quidem numi tui non usque adeo exprimunt: quoniam rem, quam speramus, qualis sit, haud ignoramus omnino, non nisi tamen obscure intuemur. Attollit porro *Spes* vestis suæ laciniam, ut plantam ejus videas, ex qua veluti de reliquo corpore conicias. Patet enim nobis particula quædam rei speratæ, & obtingit, ut ad se totam obtinendam alliciat nos, incitet, atque confirmet. *Graditur* tandem, non stat, ut suo ad nos accessu apud nos veluti crescat eundo. Quæ porro bona est *Spes*, celeri pede, quæ anxia, segni gressu incedit: neque tamen volat, sed graditur semper, ut moneamur, spem æque nostram, ac pedes, ultra, quam par sit, extendi minime decere. *Florem* postremo tenet, qui calix potius floris mox erumpentis dicendus est, fructusque secuturi nonnullum quidem vadimonium præstat: ita tamen, ut metum urentis pruinæ, quæ florem una depascat & fructum, minime tollat. An porro *Lilium* sit, quod dextra sua *Spes* undique defert, disceptant quidem Eruditi: sed litem hanc, minus utilem, hic nostram non facio. Est vero, quod merito observes, nostro seculo omnes fere, qui *Spei* imaginem pingunt, eidem non jam *Florem* sed *Anchoram* potius addere: quia nimirum *Spes* jactatum malis animum, uti *Anchora* navim fluctibus agitatum, firmare solet, rectumque servare. Sed nullo id fit Numorum veterum exemplo.

XIV.

*Reusch. ad
Gemm.
Ebermair
p. 190.*

*Plin.
proem. L.
XXIX.*

*Vellei. Pa.
terc. L. II.
c. 67.*

*Proverb.
XIII. 12.*

Goth. Num.
nar. p. 496.

emplo: in quibus, si fœmina cum *Anchora* occurrat, turpiter hallucinetur, qui *Spem* ibidem agnosceret. Sic apud Cl. *Liebe* sub finem *Epistolæ III. Spanhemianæ* ad Cl. *Morellium*, pingitur æris medii numus *Ancyranorum*: in quo stat fœmina, quæ dextra extenta vas, seu craterem, aut lebetem gestat, vel urnulam, græcis in certaminibus usitatam ad colligendas pugilum, seu luctatorum sortes, gemino palmæ ramo inde prominente, tanquam *Victoriæ præmio*: læva autem *Anchoram* gestat. *Epigraphe græca*: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΝΚΥΡΑΣ. *Metropolis Ancyra*. Quid porro hic *Anchora* facit? Nihil illa ad *Spei* mythologiam: sed *Ancyra* nota atque tessera est, cujus *Conditem*, *Gordii* filium, Græci *Scriptores* ajunt, *Anchoram* reperisse: quæ, omnium prima, eadem in Urbe, ad perpetuam utilis atque felicitis inventi memoriam, in æde *Jovis* reposita fuit, teste *Pausania*. Doctiss. porro *Jobertus* admonet, in numis compluribus *Syriæ regum Anchoram* conspici, nullo iterum *spei* indicio, sed originis causa a *Seleuco*, cujus mater somniabat, se ab *Apolline* concepisse, qui sibi annulum tradiderit, anchoræ imagine signatum. Unde omnes *Seleuci* *Succesores* fœmori suo *Anchoram* inussere. *PUB.* Pulchra profecto hæc *Spei* philosophia, cum qua nostrum hunc *Dialogum* hodie belle concludis. Mihi porro spes plurima superest, fore, ut redeas quamprimum, *Tabulæque* sequentis pulcherrimos iterum *Numos* pari *facundia & eruditione* mihi exponere satagas. *TULL.* Faciam te spe non vana deludi. Pene vero exciderat, ut te monerem, *Spem*, in Græcis subinde *Numis*, præcipue *Ægyptiis*, hoc lemma habere: ΕΛΠΙΣ ΣΕΒΑΚΤΗ. i. e. SPES AUGUSTA. Et hoc memori mente tibi tenendum, notandumque, C. pro Σ. sæpe numero *Veteribus* scriptum esse. *PUB.* Tenebo, quoniam non desinis, ambidextrum me reddere, & ore etiam *Pelasgo* formare.

Pausan. in
Attic. p. 3.

Jobert. In-
struēt. IX.
p. m. 279.

Spanhem.
Tom. I.
p. 147.

